

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za izposojništvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 59.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Tragika japonskega naroda

Narodnogospodarski vzroki spopada med Japoncem in Kitajcem nudijo vsakemu sociologu naravno klasičen primer za umevanje mednarodnih zapletljivosti, za gospodarskega stališča.

Japonska, ki je nekako do sredine 19. stoletja vseskozi bila domena aristokracije, razdeljena v primeroma majhno število ogromnih veleposestev, je štela kvečjemu kakih 30 milijonov prebivalcev. Danes, ko pod ustavnim režimom predstavlja brez števila malih kmetij, je naraslo japonsko prebivalstvo na 76 milijonov duš, torej samo polovico manj nego prebivalstvo ameriške Unije, dočim znaša površina japonskega otočja komaj 5 odstotkov površine Zedinjenih držav. Število novorojenčkov stalno narašča ter znaša danes nad 700.000 letno, tako da samo Rusija izkazuje slično naraščanje prebivalstva. Dočim pa so rusku ljudstvu na razpolago ogromna zemljišča v Aziji, se japonski narod nima nikamor razširati. Tragika japonskega ljudstva je v tem, da je zaradi posledic modernega načina življenja zmanjkalo prostora za življenje. Dasi je na Japonskem izkoriščena vsaka ped zemlje in pridnost japonskega kmetiča presega vse naše pojme, je poljedelstvo danes v največji krizi, čeprav danes Japonci prideluje dvakrat toliko riža nego ga je leta 1890. V enakem položaju se nahaja industrija, dasi danes japonske predilnice oskrbujejo z manufakturo 400 milijonov kitajskega prebivalstva in izrivajo že angleško blago v Indiji. Japonska preskrbuje vso azijsko tihomorsko obal tudi z železino od lokomotive do navadnega žebelja. Japonska industrija, ki je med vojno delala bajeslovne dobičke, je pa danes v krizi, ker je padel konzum in se je osvojevanje inozemskih trgov nehalo. Tudi se je zvišal življenjski standard japonskega delavca, ki je preje po svoji skromnosti prekašal celo kitajskega kulija. Glavni problem vsakega japonskega državljanika je danes, kako najti izhod iz tega položaja.

Drugega izhoda ne more biti kakor emigracija. S tega stališča je treba razumeti vse osvobodilne Japonske v 20. stoletju. Po vojnah s Kitajcem in Rusijo je Japonska osvojila otok Formosa, Korejo in južni Sahalin. Japonci so začeli nato kolonizacijo v velikem stilu. Formosa, koje obseg znaša polovico Bolgarske, šteje danes nad 4 milijone prebivalcev, medtem ko je pred 1. 1895 na njem prebivalo komaj kakih 50.000 divjakov, ki so prekaševali glave svojih ubitih sovražnikov. Bolj neugodno pa so razmere na Koreji, ki je sicer dvakrat večja od Bolgarske, ima pa 4 milijone hektarov pragozda, ki se dá pač eksploatirati, ne nudi pa prostora japonskemu izseljencu, ker je 18 milijonov domačega korejskega prebivalstva itak tudi v stiski. Tako Japoncu kakor Korejcu ne preostane drugega, kakor da sili v Mandžurijo, ker sta tako severna Amerika kakor Anglija zaprla pot japonskemu izseljevanju v Kalifornijo na eni in v severno Avstralijo na drugi strani. Vsa zapadna in severna Avstralija sta še danes puščavi, ki bi ju pridni japonski kmetič lahko spremenil v raj, toda belo pleme se rumenega krčevito brani in Avstralijski Britaniji že večkrat zagrozili, da se bodo priključili Ameriki, ako Britanija ne bi ščitila avstralskega dominiona pred japonsko poplavo.

Torej ostane samo Mandžurija. Mandžurija je samo mala pega na zemljevidu Azije, je pa tako velika kakor Francija in Nemčija skupaj. Je izredno rodovitna, oskrbuje s sojo ves svet in ima razen lesa in premoga vseh drugih rudnin v izobilju. Nespametna politika carske Rusije je bila vzrok, da Mandžurija ni postala ruska kolonija, čeprav je Rusija že 1. 1855 odtrgala od Kitajske Poamurje in Primorje za namenom, da od tu prodira v Mandžurijo. Tako danes s stališča evropske kolonialne morale prav za prav nihče ne more Mandžurije Japoncem odrekati, čeprav tudi Sovjetom ta dežela močno diši. Sovjeti se so namreč posluževali v svrhu osvojitve Mandžurije čisto napačne metode, skušali so jo namreč boljšeizvirati, menec, da bo na ta način padla Rusija sama v naročje, kakor zrelo jabolko. Danes imajo produkcijo in trgovino v Mandžuriji v rokah japonski inženjerji, podjetniki in trgovci in letošnji trgovski promet Mandžurije znaša 80 milijonov funtov sterlingov, dočim je pred vojno znašal samo 3 in pol milijona funtov. Namesto predvojnih 7 milijonov prebivalcev šteje danes Mandžurija 30 milijonov. Pametna uprava in gospodarstvo pa bi ga mogli pomnožiti v enem desetletju na 80 milijonov.

To so narodnogospodarska dejstva, ki dajejo pristašem nacionalizma in »močne roke« na Japonskem zadostni prilike, da zagovarjajo ekspedicijsko v Mandžurijo. Čeprav so se vse evropske velesile posluževale istih metod kakor sedaj japonski militaristi, da odprejo svojemu narodu »življenjski prostor«, pa drugi po pravici opozarjajo Japonce, da je še veliko drugih načinov, kako rešiti tako vprašanje, nego je vojna in krivično osvajanje tuje dežele. Na ljubo Mandžuriji je izgubila Japonska 400 milijonov kitajskih odjemalcev, ki ogorčeno odklanjajo japonsko blago, in neki Japoncem jako naklonjeni angleški politični pisatelj z ozirom na šanghajski izprehod japonskih militaristov pravi, da bi na enak način lahko poskušal igrajoči deček z rokami zadržati oceansko plimo. Veliko bolj prav imajo oni Japonci, ki zagovarjajo idejo kitajsko-japonskega sodelovanja na Daljnem vzhodu s ciljem, da se vržejo iz Azije vse evropske velesile in Amerika povrh, ki izvaja nad Kitajcem kuralto.

Tako pa se zna kitajsko-japonski konflikt po krivdi ultranacionalizma bodisi naglo bodisi počasi razgoreti v velik plamen, ki bi utegnil postati usoden za ves svet. Zato ni več čudno, da je tudi Anglija postala zamišljena, da se ne veseli voje ja-

Italija o rekonstrukciji Podonavja

Pariz, 8. marca. Francoska vlada je prejela danes odgovor italijanske vlade na spomenico, katero je francoska vlada poslala italijanski 2. marca v zadevi gospodarske antante podonavskih držav.

Italija je načeloma za francoski načrt

Znameniti dokument italijanske vlade najprej konstatira, da je prepričanje, da se mora gospodarstvo podonavskih držav sanirati, postalo že nekak aksiom evropskih velesil, da pa do sedaj ni bilo mogoče glede tega začeti konkretne in organizirane akcije, ki bi obsegala ves kompleks vprašanj, ki so združena z gospodarsko ureditvijo petih podonavskih držav, to je Avstrije, Madjarske, Češkoslovaške, Jugoslavije in Romunije. Italija spominja, da se je s tem problemom bavila prva izmed vseh velesil in da se je zlasti prizadevala za izboljšanje gospodarskih razmer Avstrije, ki je bila izmed vseh podonavskih držav po vojni v gospodarskem oziru najbolj prizadeta. Spomenica poudarja, da je Italija prav posebno zainteresirana na gospodarstvu podonavskih držav zaradi svojega geografskega položaja, potem zaradi tega, ker je v nekem oziru nasledovala bivšo avstro-ogrsko monarhijo in ker je njeno gospodarstvo odvisno od gospodarskega položaja vsake izmed petih podonavskih držav, kakor so narobe tudi te države v svoji gospodarski strukturi in življenju odvisne od gospodarskega stanja Italije.

Najvažnejša je finančna pomoč Avstriji in Madjarski

Italijanska vlada smatra, da je splošna rešitev gospodarskega stanja vseh podonavskih držav nujno potrebna, misli pa, da bi pomenilo znaten, če ne celo definitiven korak naprej na tej poti, če bi se finančno in gospodarsko pomagalo Avstriji in Madjarski, kojih gospodarski problem je v kompleksu gospodarskega položaja Podonavja brez dvoma najvažnejši. Zato Italija v sedanjem momentu tudi z vsemi silami dela na posebnih trgovinskih pogodbah z Avstrijo in Madjarsko z namenom, da se olajša uvoz polom kreditnih koncesij in drugih olajšav s posebnim ozirom na sedanjo gospodarsko krizo. Ureditev gospodarskih odnosov med Italijo ter Avstrijo in Madjarsko bo znatno pripomogla k rešitvi gospodarskega položaja vseh podonavskih držav.

Italija je za sistem posameznih trgovinskih po odb

Italijanska vlada zato misli, da bo, kakor hitro se bo dosegel trgovski sporazum med njo pa Avstrijo in Madjarsko, storjen prvi in znaten korak na poti k splošnemu ozdravljenju gospodarskega položaja podonavskih držav. Kar se tiče francoskega predloga, naj bi se proučevala možnost generalne rešitve gospodarskega problema Podonavja, italijanska vlada še ni prišla do rezultata, kaj bi bilo boljše: 1. ali če bi se izdelal generalen in organiziran načrt, ki bi mogel imeti takojšen učinek ter upošteval najrazličnejše gospodarske potrebe vsake izmed podonavskih držav, ali pa, 2. če je edina mogoča pot ta, ako bi se z vsako podonavsko državo posamič sklepale trgovske pogodbe in posamične akcije kreditne pomoči, tako da bi prišlo do zaželenega rezultata potem istovrstnih prizadevanj od strani vsake države. Prva pot je gotovo najbolj željena, toda bolj težavna, dočim se druga zdí lažja. Na vsak način misli Italijanska vlada, da je treba slediti drugi poti, to pa nikakor ne izključuje, da se ne bi obenem proučevala možnost splošne gospodarske ureditve podonavskih Evrope.

Italija je za rešitev v sporazumu z vsemi velesilami Evrope

Francoska spomenica predlaga trgovinske pogodbe med podonavskimi državami na podlagi prednostnih carin. Francoska vlada pa priznava, da nima glede tega nobenega konkretnega načrta, in misli, da naj bi se petim podonavskim državam samim prepustilo, da bi izdelale konkretno bazo takega prednostnega gospodarskega režima, upoštevajoč pri tem seveda interese velesil, ki jih Francija v svoji spomenici imenuje: Francije, Nemčije, Vel. Britanije in Italije. Italijanski vladi je težko v sedanjem trenutku izreči o tem predlogu kakšno definitivno in vseskozi tehtno mnenje, zaveda se pa raznih političnih in gospodarskih težav, ki se postavljajo nasproti takemu načrtu. Na vsak način pa italijanska vlada misli, da ne bi bilo oportuno, če bi se proučevanje gospodarske antante na podlagi prednostnega sistema prepustilo samo petim podonavskim državam, ker bi tak način rešitve ne olajšal, ampak jo utegnil zavleči. Ker namreč gre za važne gospodarske interese drugih držav, se zdí italijanski vladi evidentno, da je boljše, če bi se vprašanje podonavskih gospodarske antante proučevalo med zastopniki petih podonavskih držav na eni in med zastopniki Francije, Nemčije, Velike Britanije in Italije na drugi strani, to se pravi torej, z intervencijo tistih držav, ki morejo najbolj doprinesiti k gospodarski sanaciji Podonavja.

ponjskih uspehov v Mandžuriji, kakor se jih je še pred enim mesecem. Izkazala se je resnica, da nacionalistično reševanje gospodarskih problemov naroda vodi prej ali slej do katastrofe.

Najbolj nujna je kreditna pomoč podonavskim državam

Na koncu pravi italijanska spomenica, da ima francoska vlada sicer prav, če poudarja, da je gospodarska preureditev podonavskih držav temelj njihove finančne restavracije, da pa se na drugi strani ne sme pozabiti, da bo treba precej časa, dokler bodo te gospodarske preuredbe prinesle

Sodelovanje med Italijo in Madjarsko

Minister Valko v Rimu

Ljubljana, 8. marca. Vest o sklenitvi najnovjšega trgovskega sporazuma med Italijo in Madjarsko je prinesel »Slovenec« že v zadnji številki. AA. poroča danes iz Budimpešte:

Korbiro poroča: Madjarska agencija razglasa, da sta madjarska in italijanska vlada sklenili v Rimu sporazum, ki mu je namen povečati izmenjavo blaga med Madjarsko in Italijo, kar je obenem v interesu splošnega evropskega gospodarstva.

Sporazum določa, da bosta obe vladi imenovali skupen odbor, ki naj uredi vprašanje železniških tarif. Obe vladi bosta dovolili nekatere olajšave glede predložitve tovornih listov in glede tranzita ter tako omogočili podeljevanje kreditov za pospeševanje vzajemnega izvoza.

Rim, 8. marca. AA. Agencija Stefani poroča, da je italijanski zunanji minister Grandi sprejel madjarskega zunanjega ministra Valka, ki je včeraj prispel v Rim.

Tudi Poljska hoče sodelovati

Varšava, 8. marca. AA. Tako v vladnih krogih vobče v političnih krogih in v člankih, ki jih prinašajo listi, se razodeva globoka presunjenost, ki jo je Briandova smrt povzročila med Poljaki.

Krvav naskok na Fordove tovarne

Zilo za brezposelne v Ameriki

New York, 8. marca. Z. Pred Fordovimi tovarnami v Detroitu je prišlo danes zjutraj do težkih spopadov med policijo in brezposelnimi delavci. Kakih 3000 delavcev je hotelo naskočiti tovarne. Policija jih je hotela najprej pregnati z motornimi črpalkami, pozneje pa je uporabila še bombe za solzenje. Vse skupaj pa ni nič pomagalo in policija je morala streljati. Pri tem je ubila tri delavce, preko 20 pa jih je težko ranila.

Washington, 8. marca. Z. Predsednik Hoover je podpisal zakonski predlog, po katerem dovoljuje,

Vojna nevarnost na Vzhodu ni minula

Japonci izkrcujejo nove čete

London, 8. marca. Položaj v Šanghaju se je samo navidezno spremenil, nevarnost nadaljnje vojne pa nikakor ni minula. Topot izhaja nevarnost baje s kitajske strani, ker so japonska letala doznala, da se 19. kitajski armadni zbor pripravlja na kontraofenzivo. Kitajci koncentrirajo sile v Taj Šangu, ki leži 50 km severozapadno od Šanghaja. Tudi pri Liu Ho se je spopadla japonska kavalerija s kitajskimi četami.

Tudi Japonci ne mirujejo in se za vsak slučaj ojačujejo. Pri Vu Sungu se je 7. t. m. izkrcala cela nova divizija.

Položaj je zelo napet tudi v mestu Šanghaju, kjer se kitajsko prebivalstvo kaže jako sovražno Japoncem. Zelo tragična je vest, ki je dospela v

Zborovanje industrijcev

Belgrad, 8. marca. AA. Centralni zbor industrijskih korporacij kraljevine Jugoslavije se bo vršil 15. marca ob pol 10 dopoldne v dvorani Industrijskega doma, Poincarčeva ulica 25 s temle dnevnim redom: 1. Položaj in želje industrije. Poročila zastopnikov organizacij, včlanjenih v centrali industrijskih korporacij. 2. Smernice naše gospodarske in trgovinske politike. 3. Socialna vprašanja. 4. Prisilna poravnava izven stečaja. 5. Slučajnosti.

Potnikom v Avstrijo

Belgrad, 8. marca. AA. Tukajšnje avstrijske poslanstvo nas je naprosilo, da tole objavimo: Devizne odredbe v Avstriji, olajšave pri potniškem prometu. — Da se promet tujcev glede na kontrolo deviz po možnosti olajša, je avstrijska zvezna uprava izdala te-le odredbe:

1. Vsak potnik sme prineseti s seboj v Avstrijo plačilna sredstva neavstrijske valute (tudi zlat in srebrn denar neavstrijskih držav) in v toku 2 mesecev odnesti s seboj v polnem obsegu tudi brez dovoljenja avstrijske narodne banke. Zato pa je neobhodno potrebno, da vsak potnik zabeleži to vsoto preko avstrijskih obmejnih kontrolnih organov v svoj potni list.

2. Razen tega se smejo tudi brez dovoljenja avstrijske narodne banke in brez vpisa v potni list odnesti iz Avstrije kreditna pisma in akreditiva, ki so jih izdala inozemska kreditna podjetja.

blagodejnega rezultata in na svetovnem trgu vpostavile potrebno zaupanje v plačilno možnost Avstrije, Madjarske, Češkoslovaške, in Romunije. Zato bodo velesile morale vpoštevati možnost, da se tem državam dovolijo že zdaj nujni krediti in neobhodna finančna pomoč, da se prepreči eventualne katastrofe, preden se bo gospodarska rekonstrukcija Podonavja izvršila.

Vsi listi naglašajo pokojnikovo veliko humanitarno delo.

Varšava, 8. marca. tg. V »Krakovskem ilustriranem kurirju« je izšel inspiriran članek, ki se z ozirom na včerajšnje uradno informacijo poljske vlade o Tardieujevem načrtu obrača proti temu, da bi bila Poljska izključena iz nove srednjeevropske gospodarske kombinacije.

Neki vodilni poljski narodni ekonom objavlja obenem članek, ki za primer, da bi se ustvaril srednjeevropski gospodarski blok brez Poljske, predlaga, da bi se ustvarila druga regionalna združenja držav, ki naj bi obsegala Anglijo, Skandinavijo, države ob vzhodnem morju in Poljsko.

Angleži - skeptiki

London, 8. marca. tg. »Daily Telegraph« poroča, da se bo Tardieujev projekt, ko se je predložil v velikih obrihih angleški, italijanski in nemški vladi, odkazal za podrobno izdelavo posebnemu odboru, najbrže evropski komisiji, ki se bavi že mnogo mesecev z Briandovim načrtom o evropski gospodarski uniji. Nikakor ni računati s tem, da bi bilo proučevanje teh vprašanj končano pred poletjem.

da se med brezposelne delavce razdeli 40 milijonov bušlov žita.

New York, 8. marca. tg. Pred Fordovimi tovarnami v Detroitu je prišlo do ogromnih demonstracij brezposelnih delavcev. Policija je morala nastopiti z vso silo, kateri se je šele po dveurnem hudem boju posrečilo razgnati demonstrante. Streljali so tudi z revolverji in je obležalo na mestu več kot 10 hudo ranjenih in mnogo lahko ranjenih, 4 demonstrantje pa so bili mrtvi. Tudi policija je imela 15 ranjenih. To je bila prva krvava demonstracija proti socialnemu kapitalizmu Fordu.

zadnjem hipu, da je namreč kitajska množica v Šanghaju ubila več Japoncev. Taki incidenti so do sedaj neizogibno izzvali vojaško intervencijo Japana.

London, 8. marca. tg. Ker se na novo koncentrirajo kitajske in japonske čete okoli Šanghaja, je skoraj neizogibno, da ne bi prišlo do novih spopadov med nasprotnikoma. Japonci so na novo izkrcali pri Vu Sungu novo divizijo 14.000 moč. Kitajski ojačenja pa korakajo proti Hangkovu.

London, 8. marca. tg. Bivšega kitajskega cesarja Puia bodo v četrtlet kronali za vladarja nove neodvisne mandžurske države. Mesto Čang Cun se slovesno pripravlja za sprejem vladarja.

Konferenca srbske in bolgarske cerkve

Sofija, 8. marca. Dne 11. marca bodo prispeh iz Zeneve zastopniki zveze za pomirjenje med cerkvami v Sofiji z namenom, da pripravijo vse potrebno za zблиžanje srbske pravoslavne in bolgarske narodne cerkve. V prvi vrsti naj služi posredovanje za določitev kraja, kjer naj bi se vršila konferenca obeh cerkve. Po bolgarskih časopisnih vesteh zahtevajo Srbi konferenco v Novem Sadu.

Zastopnika ostaneta nekaj dni v Sofiji, da stopita v zvezo z vsemi cerkvenimi faktori. Konferenca obeh cerkve naj se izvrši v smislu dogovora v Cambrigeu in naj bi bila korak k zблиžanju vzhodne in zapadne cerkve.

Znižanje diskonta v Nemčiji

Berlin, 8. marca. tg. Z veljavnostjo od 9. marca dalje se je znižal bančni diskont od 7% na 6%, lombardna mera pa od 8% na 7%.

Zenski komunistični dan

Sofija, 8. marca. AA. Bolgarske komunistke pripravljajo za danes 8. marca, ki je mednarodni ženski komunistični dan, velike demonstracije. Policija je v pripravljenosti, da demonstracije prepreči.

Dunajska vremenska napoved: Pričakovati je novih padavin in tudi na nižinah novega snega. Nastopil bo zopet mrzel zrak.

Briand na mrtvaškem odru

Pogreb na državne stroške - Svet o „apostolu miru“

Ista bolezen kakor pri Stresemannu

Pariz, 8. marca, tg. Ob 10 dopoldne se je začel defile pred Briandovim truplom. Nopregledne množice so se prerivale pred hišo, da bi se enkrat videli pokojnika. Briand leži v sobi, v kateri je umrl, opravljen v frak in belo kravato. Poteze v obrazu se niso mnogo spremenile, roke ima stegnjene, na levi ima zlat prstan. V sobi ni nobenih dekoracij. Vse je ostalo tako, kakor je Briand že pred mnogimi leti uredil sobo. Le malo spominov kaže, kdo je v sobi stanoval. Na mizi stoji srebrna skodelica kot spomin na angleškega zunanje-ga ministra Chamberlaina iz Locarna. V četrtki bodo truplo batizirali in ga prepeljali v zunanje ministrstvo, kjer ga bodo položili na slavnosten oder in kjer se bodo vršile prave mrtvaške parade.

Popoldne ob treh je bila slovesna skupna žalna seja poslanske zbornice in senata. Predsednik poslanske zbornice Buisson je imel spominski govor, v senatu pa senatni predsednik Lebrou.

Značilno je, da sta Briand in dr. Stresemann umrli za isto boleznijo. Kakor pri Stresemannu, so obolele tudi pri Briandu ledvice in je večer nastopila uremija, tako da je Briand za nekoliko časa izgubil zavest. Ko je prišel k njemu zdravnik, pa je našel Brianda že brez zavesti. In srčni krei so v par minutah končali Briandovo življenje.

Pariz, 8. marca. AA. Pokojni Briand je izrazil željo, naj bi ga pokopali preprosto, brez vsakih slovesnosti v Cocherelu. Toda predsednik vlade Tardieu je izprosil od njegovih sorodnikov pristanek, da ga pokopljejo na državne stroške. Pogreb se bo vršil v soboto ob 14 izpred Quaija d'Orsay. Tam bo imel predsednik vlade Tardieu spominski govor za pokojnika, nato pa se bo začel spreved proti passyjskemu pokopališču, kjer bodo Brianda začasno položili k počitku, dokler ga ne prepeljejo v Cocherel.

Kako sodijo Francozi

Pariz, 8. marca. Levčarski listi izjavljajo, da bodo ostali tudi po Briandovi smrti zvesti njegovi misli in njegovemu delu. Briand je umrl, toda briandizem bo živel, s temi besedami se končujejo članki v nekaterih levčarskih listih.

Desničarski listi s spoštovanjem, ki ga dikтира smrt, opisujejo Briandovo delovanje in prepustajo zgodovini, da ona napravi končno sodbo o osebnosti umrlega državnika ter priznavajo, da je Briand dal tujni pravo slavo miroljubne Francije.

Journal prav, da je težko najti osebnost, ki bi se s tolikim reliefom dvigala v zadnjih letih na mednarodni politični pozornosti. Briand pušča za seboj spomin na eno izmed najedovitejših diplomatskih karier, kar jih je svet kdaj videl.

MacDonald o pokojniku

London, 8. marca. AA. Angleški kralj je poslal predsedniku francoske republike brzojavko, v kateri mu izraža sožalje in globoke simpatije o priliki smrti Aristida Brianda.

Sožalje brzojavke so poslali tudi MacDonald, Baldwin in Lloyd George.

London, 8. marca. AA. V spodnji zbornici je poslanec sporočil vest o Briandovi smrti šef Austen Chamberlain. V svojem govoru se je spominjal pokojnega Brianda kot velikega bojovnika za mir, ki potrebuje novih bojovnikov, da izpolni vrzeli za onimi, ki odhajajo v večnost. Nihče, je rekel Chamberlain, ni bil stvari miru bolj vdan kakor pokojnik, nihče ji ni služil lojalneje od njega. Mi, ki še ostanemo za njim, moramo najti poguma in volje, da bomo mogli nadaljevati njegovo delo po njegovem vzoru.

Pariz, 8. marca. AA. Angleški poslanik v Londonu lord Tyrell je izročil ministrskemu predsedniku Tardieuju sožalno pismo angleškega ministrskega predsednika o priliki smrti Aristida Brianda. MacDonald izreka v svojem imenu in v imenu svojih tovarišev globoko žalost nad veliko izgubo, ki je francoski narod zadela s smrtjo njegovega starega prijatelja Brianda.

Delovala sva skupaj, pravi MacDonald, več ko eno generacijo, in zato me je njegova smrt tako globoko pretresla. Pokojni Briand je posvetil najboljša leta svojega dolgega življenja brez odmora visokemu namenu: da doseže spravo in razumevanje med narodi. In zato bo njegovo ime slaven spomenik, trajnejši od bronu. Bil je res pravi arhitekt miru in njegove izgube ne bo globoko občutila samo Francija, nego ljudje vsega sveta, ki imajo dobro voljo.

Zeneva, 8. marca. AA. Predsednik splošne mednarodne razorožitvene konference Henderson je izjavil zastopniku Havasa, da je pokojni Briand zapustil za seboj velika dela, spomin na mogočno osebnost in absolutno poštrevnost za velike naloge, ki je zanje delal in se zanje boril.

Poljski delegat Zaleski je izjavil, da pomeni Briandova smrt veliko izgubo za Francijo in za Društvo narodov.

Jugoslovanski delegat dr. V. Marinković je izjavil, da bo Jugoslavija s pietetjo ohranila spomin na Brianda.

Ceskoslovanski delegat dr. Beneš je izjavil, da ostane Briand za bodočnost eden izmed tistih državnikov, ki so na stajen način sintetizirali genije Francije v trenutku, ko je svet najbolj težil po miru in spravi.

Sožalje Jugoslavije

Zeneva, 8. marca. AA. Jugoslovanski zunanji minister dr. V. Marinković je poslal šefu privatnega kabineta pokojnega Brianda brzojavko, v kateri izraža svoje sožalje nad smrtjo velikega državnika.

Belgrad, 8. marca. AA. Društvo bivših učencev francoskih šol se je snoči o priliki smrti Aristida Brianda sestalo na žalno sejo. Predsednik društva Stevan Pavlović, zunanji minister v poka, je imel govor, v katerem je naglasil neprecenljive zasluge pokojnega Brianda za našo državo.

S seje je bila poslana predsedniku francoske vlade g. Tardieuju brzojavka, v kateri društvo izjavlja, da bo ohranilo Briandovo hvalično spomin za njegovo odlično vlogo in njegovo neomajno prijateljsko do našo državo in dnevi nesreče, izražajo globoke simpatije vsej Franciji v trenutku njegove vesoljne žalosti.

Tudi Japonci v strahu za mir...

Pariz, 8. marca. AA. Matsudeira, japonski delegat v Zvezi narodov, je izjavil, da je neprijetna vest o Briandovi smrti globoko zadela japon-

ske delegacijo. Njima besed, je rekel Matsudeira, da bi mogel izraziti svojo presunjenost. Pokojnik je posvetil vse svoje srce in vso energijo upostavljanju miru na svetu in razvoju Zveze narodov in zato bo za zmerom ostal v spominu človeštva, ki ga občuduje in mu je hvaležno. Japonska se ga bo tembolj spominjala, ker zna činiti Briandov nemoren trud za ureditev prijateljskih odnosov med Francijo in Japonsko in za ureditev sedanjega kitajsko-japonskega spora. V imenu japonske delegacije pošiljam vsemu francoskemu narodu izraze močnega iskrenega sožalja za to neizmerno izgubo ne samo za Francijo nego za ves svet.

Kaj misli Brüning

Berlin, 8. marca. AA. Državni kancelar dr. Brüning je izjavil zastopniku Havasa, da nemška vlada z globokim sožaljem sočustvuje s Francijo, ki jo je s smrtjo Aristida Brianda zadela velika izguba. Človeštvo, je rekel dr. Brüning, je izgubilo v Briandu eno izmed najzanimivejših in najpomembnejših političnih osebnosti. Nemški narod priznava, da je bil Briand, ko je delal za Francijo, iskren in prepričan bojovnik za idejo miru in da se je lojalno trudil za francosko-nemško zблиžanje.

Zalost v Ameriki

Washington, 8. marca. AA. Vest o Briandovi smrti je zbudila veliko žalost v vseh političnih krogih. Predsednik USA je poslal predsedniku francoske republike Doumeru svoje osebno sožalje in sožalje ameriškega naroda. Ameriški zunanji minister Stimson je brzojavno izrekel sožalje predsedniku francoske vlade g. Tardieuju, in izrazil po-kojnemu Briandu zasluženo priznanje za njegovo neumorno človečansko delo v korist miru.

General Dawes je izjavil zastopniku Havasa, da je Briandova smrt prizadela ves svet. Pokojni Briand, je rekel Dawes, je imel velik stabilizacijski dar pri urejanju težkoč, ki so nastale v Evropi po svetovni vojni.

Grčija ne plačuje

Skopje, 8. marca. AA. Po vestih iz Soluna je grška narodna banka sklenila, da sploh ne bo dajala tujih deviz.

Terjatve naših izvoznikov v Grčijo znašajo več ko 20 milijonov drahem. V sedanjih gospodarskih razmerah pomeni to posebno hud udarec za izvoznike iz južne Srbije.

Lindberghov otrok umorjen?

New York, 8. marca. Z. Generalni guverner v New Jerseyju je izjavil, da ni nobenih dokazov, več, da Lindberghov otrok še živi.

Ropar iz načelnih razlogov...

Sofija, 8. marca. AA. Bolgarska policija je nekaj dni vne- zasleduje anarhista Marmanau, ki je pred nekaj dnevi pobegnil iz sešijske ječe. Marmanau je svojecasno zagrošil, kakor sam pravi, iz načelnih razlogov, več velikih zločinov. Med drugim je oropal tobačni konzorcij in odnesel okoli 800.000 levov.

Nekateri listi trdijo, da se Marmanau vedno nahaja v Sofiji.

Zima v Bolgariji

Sofija, 1. marca.

Mrzli val zajel je tudi Bolgarijo. Donavi v največjem pristanišču Ruse (Ruščuk) je zamrznila. Živahno življenje se razvija tam, kjer so se pred nekoliko dnevi valile vodne mase Donave, ki tvorijo mejo med Bolgarijo in Romunijo. Bolgari hite v romunsko mesto Gjuzevo. Romuni iz vseh krajev — celo iz Bukaresta — pa v Ruse. V prejšnjih letih se je ob takih prilikah razvila živahna kupčija, ki je letos izostala, ker je kriza močno prizadela tudi Romunijo. Mladini obeh držav pa se veselo giblje po ledu; pozabljene so vsaj za nekaj ur naravnost in carinske meje, pozabljeno nasprotje med obema narodoma in upamo, gledajoč mlada brezskrbna in vesela bitja, da uspe vsaj neki mladini pomirjenje med narodi, cilj, ki ga zaman skušajo doseči diplomati vseh držav.

Temperatura je padla v Plovdivu ter v mestih ob Crnem morju do 20 stopinj pod ničlo, v Sofiji 13—15 stopinj. Ker je prva polovica februarja kazala s svojimi toplimi dnevi, da se bliža pomlad, je uprava premočgovnika v mestu Pernik sklenila zmanjšati produkcijo premoga, da pristiže tako za meso izdane vsote. Odločitev uprave se sedaj brdiko naštejuje. Zaloge premoga v mestih so večinoma posle; uprava mine Pernik ne more zadostiti dnevno prihajajočim naročilom. Klub intenzivnim naporom ni mogoče dobaviti dovolj premoga. Pri oddaji se vpostevajo v prvi vrsti bolnice, šole in slični državnih in občinski zavodi.

Po nekaterih krajih Bolgarije je padlo tudi obilo snega. Tako je v nedeljo zjutraj zastal v snegu potniški vlak Ruse-Kaspican. Pri tej priliki je potrebno povedati, da nimajo brezposelnih nikake koristi (zashuk), ako zapade sneg v večjih množinah v bolgarskih mestih. Ako vam padne sneg v prestolnici Sofiji, tedaj Vam bo tudi jasno, da v provinci nikakor ne more bit boljše.

V slučaju, da zapade več snega v Sofiji, so pač, ko neha snežiti, mobilizirani mestni delavci-pometalci, da očistijo tramvajsko linijo ter nekaj objudjenih cest v bližini kraljevske dvorane. Drugod sneg ostane, v kolikor ga lastniki lokalov ne potisnejo na cesto, kjer čaka spomladanskega solca, da ga pospravi. Ako proti večeru zamrzne, si lahko zlonisi pri padcu noge ali roke, kajti nihče ne potresa peska, pepela ali kaj drugega pred svojo hišo. To je že tukaj, ki se v časih krize ne izplača. Ker mestna občina ne dela odgovornih za nastale ne-zgode hišnih posestnikov, mora pač vsakdo paziti na se. Solnce je dolžno skrbeti, da odstrani sneg iz ulic, kakor dej, ki je za Sofijo izvanredne važnosti, ker odaja neizmerno množino prahu v zrak, mali potujoč v veliko prevelikem betoniranem koritu, ki naj opravičuje ime »reka«.

Sicer se pa vrstijo v zvezi krize večerne predstave z raznovrstnim programom in plesom, ker smo se v bolgarskem predpust. V času ljudskega rajanja pa se narod ne zaveda težkega gospodarskega položaja, ne žuje dovolj svarečih glasov, ki pozivljajo bolgarski narod k hladnokrvnosti, k težki preizkušnji, ki ga še čakajo in ki se zrealijo v raznih deviznih odredbah, grožnji o moratoriju itd. Upajmo, da nam pomlad prinese ugodnejše vesti, da lažje pozabimo nadloge, ki nas tarejo sedaj.

K.

Uveljavljanje obrtnega zakona

Ljubljana, 8. marca. AA. Jutri, dne 9. marca t. l. dobi zakon o obrtnih z dne 5. novembra 1931 obvezo. V šestih mesecih od tega dne se morajo, ne da bi se pobirale kakršnekoli takse, vpisati v registre vsi sedaj obstoječi obrti, ki spadajo v krajevno in stvarno pristojnost dotičnih občupravnih oblastev. Vsakdo, ki opravlja obrt ali poklic, potrjuje temu zakonu, mora v treh mesecih, to je do dne 9. junija t. l. prijaviti pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu prve stopnje svoj obrt ali poklic. Tej prijavi je treba priložiti po dva prepisa in izvirk obrtnega lista oziroma koncesijske listine. Če se prijava v predpisnem roku ne bi izvršila, obrtna pravica omejenega dne ugasne.

Imetniki obrtov, za katere je posled v zmlu-slo § 60 ob. zakona potrebno dovolilo, morajo v istem roku treh mesecev zamenjati dosedanje koncesijske listine oziroma obrtni list oziroma dovolilo z dovolilom po tem zakonu. Vlogi je priložiti zgolj izviro listino brez prepisov. Kdor se je doslej bavil s poklicem, ki se smatra po tem zakonu za obrt a se po dosedanjih predpisih ni podvajal pod določila obrtnega reda, mora v istem roku treh mesecev zaprositi za pooblastilo oziroma dovolilo po novem zakonu pri pristojnem občnem upravnem oblastvu. Le temu se listina izda, tudi če ne izpolnjuje pogojev tega zakona ako je po dosedanjih predpisih pridobil pravico. Pravne osebe, med katerimi se razumejo tudi rokodelske zadrage, ki vodijo na dan, ko stopi zakon v moč, rokodelske obrti (§ 9. odst. 2.) smejo te obrte še naprej opravljati, če v istem roku treh mesecev prilagode svoje delo odredbam tega zakona, sicer jim pravica ugasne. Ker določa zakon (§ 443), da se ukinejo vse pravice, vezane na posest izvestnih nepremičnin (realni in adicirani obrti) in vse izključne pravice do izvestnega obrta in graue delavnosti ki spadajo pod ta zakon, ne glede na to, ali pripadajo fizičnim ali pravnim osebam od-nosno korporacijam in sedanjim imetniki realnih ali adiciranih obrtov, obrtno obrtno pravico kot svojo osebno pravico, vložijo prošnjo za zamenjavo

dovolila pri gostilniških obrlih dosednji imetniki krajevne pravice, dotični hišni lastniki. Če le ti nimajo predpisane strokovne ali posebne izobraz-be, imajo pravico opravljati obrt, čeprav ne iz-polnjujejo pogojev tega zakona o dokazu izobraz-be, postaviti pa morajo usposobljenega poslovod-jo, s katerim so odgovorni za izvrševanje obrta po § 17. ob. z. ki pa je posledj nameščenec imetni-ka dovolila, ne samostojni gostilničar. Do nadalje-ne odredbe se smejo dosednji gostilniški obrti tudi še nadalje voditi z imeni in nazivi kakor do-slej, čeprav niso skladno s § 76. tega zakona, in v obsegu, ki je bil doslej v navadi. Toda z dose-danjimi nazivi se ti obrti ne smejo premeščati ali zanje izdajati nova dovolila.

Če se na dan, ko stopi ta zakon v moč, za-teko vajenci brez pismene pogodbe, mora službo-davec v mesecu dni potem, ko stopi ta zakon v moč, to je najkasneje do 9. aprila t. l. skleniti za preostali čas pismeno pogodbo. Pogodba se ima skleniti po določilih §§ 258. i. sl. ob. z. Pogodba se sklene pri obrtni zadrugi, katere član je služ-bodavec, če pa take zadrage ni, pri občini, ki je pristojna po sedežu obrtno poslovalnice ali delav-nice. Občina je pristojna tudi, če gre za banovins-ke zadrage, ali če ima zadruga sedež zunaj pod-ročja dotičnega občnega upravnega oblastva prve stopnje, v katerem je poslovalnica ali delavnica. Zadruga ali občina morajo skrbeti za to, da ustre-zajo sklenjene pogodbe predpisom tega zakona. Zadruga ali občina vodi za svoje področje register vajencev, ki se dobi v zalogi ekonomata kraljev-ske banske uprave, kjer naj občine oziroma za-druge potrebno število izvodov takoj zahtevajo. Prav tako je razdeljena v novem obrtnem zakonu tudi pristojnost glede registracije pomočnikov. Po-slovne knjžice pomočnikov, v zmlu-slo § 307. i. sl. se dobe v zalogi ekonomata kraljevske banske uprave, kjer naj občine in zadrage potrebne iz-vo-de takoj zahtevajo. Vsi obrtniki in njih name-ščenci, vse obrtniške korporacije in občine sme-va-bijo, da določila novega obrtnega zakona vestno prouče radi znanja in ravnanja.

Naraščanje insolvent

Pravkar je Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavilo svoje statistične konkurzov in prisilnih poravnjav, iz katere je razvidno, da je bilo v mesecu februarju razglašeni v vsej državi 78 konkurzov, v januarju 64 in v februarju lani 45. V primeri z lanskim letom je naraslo predvsem število konkurzov v primorski, zetski in moravski banovini. V Sloveniji je bilo v februarju razgla-senih 5 konkurzov, v januarju 8 in v februarju lani 10.

Naravnost rekordno pa je število otvorenih po-ravnjav izven konkurza. Bilo jih je razglašeni 119,

dočim jih je bilo v februarju lani samo 47, v janu-aru letos pa celoti 110. V Sloveniji je bilo raz-glašenih v februarju 27 prisilnih poravnjav izven konkurza in prednjači v tem naša banovina vsem ostalim banovinam. V januarju letos je bilo v Slo-veniji razglašeni 16 in v februarju lani 10 po-ravnjav.

Skupno je bilo v vsej državi zabeleženih 207 insolvent v primeri s 174 v januarju. Najbolj je naraslo število insolvent v Sloveniji, in sicer od 24 v januarju na 32 v februarju.

Banovinski proračun

Kakor posnemamo iz okrožnice Zveze indus-trijev v Ljubljani, je vlada glede proračuna držav-ske banovine že odločila skrajšanje proračunske vsote od 132,5 na 94,5 milj. Din, torej za 38 milijonov Din. Odpade naj bi sledeče postavke dohodkov: davščina na nakladanje in razkladanje 8 milijonov, 50% doklada na dopolnilno prenosno tako 1,35 mi-lijonov Din, nadomestna cestna doklada (namesto kuluka) 25% na 12, neposredne davke 18,75 milj. Din. Zal. je črtana tudi državna dotacija v znesku 11,9 milj. Din. Ni pa znano, kako se bo odločilo glede trošarine na premog in na električni tok. Vprašanje kuluka se ni končno rešeno in se bo o njem razpravljalo, kakor čujemo, v ministrskem svetu.

Poštna hranilnica

Poštna hranilnica je izdala svoje poslovno po-ročilo za preteklo leto, iz katerega posnemamo, da je bilo najvišje stanje čekovnih vlog v januarju v 977,0 milj. Din, najnižje stanje pa je bilo zabele-ženo v teku meseca oktobra s 538,7 milj. Din. Vse promet Poštne hranilnice je lani znašal 241,6 (239,7) milijarde Din. Od tega odpade na čekovne račune 63,2 (65,05) milijard Din. Število inozemskih čekovnih računov je lani naraslo od 2303 na 2377. Vseh računov pa je bilo 20.400 (19.193). Po posa-melnih podružnicah se razdelje račun tako-le: Belgrad 4768 (4300), Zagreb 6012 (5603), Ljubljana 5688 (5430), Sarajevo 2846 (2790) in Skopje 1086 (1001).

Mednarodni izplačilni in virmaški promet je lani narasel: virmaški od 97,5 na 98,8 milj. Din, izplačilni od 31,2 na 39,2 milj. Din. Prišlo pa je v mednarodnem poštnokazniškem prometu nakaznice za 31,1 milj. Din (dolarjev in funtov), izplačanih pa je bilo 4,1 milj. Din. Dotok denarja iz Amerike je narasel, nasprotno pa tudi pošiljanje denarja v Ameriko.

Med lastniki čekovnih računov je bilo največ trgovcev (7834), nadalje industrijev (2214), dru-štvo (1925) in denarnih zavodov (1296). Med vloga-telji pa je največ dijakov 69.344, orožnikov in vo-jakov 15.067, drž. uslužbencev in pensionistov 13.620 in otrok 10.455. Večinoma prevladujejo male vloge: vlagateljev, ki imajo vloženih do 100 Din je 84.048, do 1000 Din pa 55.995. Le 6 vlog je bilo nad 1 milj. Din. Izseljeniške vloge so narasle od 7,2 na 10,7 milj., nadalje je P. hr. izdala v zameno hranilnih knjižic za vlagatelje »Prve srbske zemljoradničke banke« za 20 milj. Din.

Aktivni tekoči računi so znašali 631 milj. Din, od česar odpade na denarne zavode 238 milj., ino-zemske komite 1,8 milj. Ministrstvo financ je dol-govalo na državnih bonih 206,1 milj., za preveze izseljeniške vloge od že omenjene banke, nadalje so bila ostala državna oblastva dolžna 151,8 milj.

Din, v glavnem prometno ministrstvo za 39,3 milj., uprava pošte in telegrafa 37,4 milj., poštnim upra-vam za neobračunane vsote 60 milj. Belgrajška ob-čina ima dolga 12,4 Din po 8%, dočim plačujejo denarni zavodi 7% državni uradi pa 6%.

Lombardna posojila so lani padla od 111,1 na 96,4 milj. Din, dočim so se istočasno zmanjšala lom-bardna posojila v tekočem računu od 53,6 na 39,3 milj. Poštna hranilnica je lani kupila v zvezi s svojo znano akcijo od oktobra do konca leta 1931: vojne škode za svoje komite 16,2 milj. Din (vse nominala), ostalih diuerskih državnih papirjev 1 milj. ter dolarskih papirjev 30.000 dol. Od tega je bilo kupljeno na obroke vojne škode 7,4 milj. no-minata in 0,1 milj. nom. begl. obveznice.

Odpisi so lani znašali: deflucije Narodne banke 4,15 milj., državni papirji 50,04 milj.

Drobne vesti

Belgrad, 8. marca. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja so odlikovani z redom Sv. Save 4. stopnje gg. Ivan Diki, Nikola Majendorf, Boris Obraskov, Vladimir Predajević in Ivan Sevcov, akademski slikarji.

Belgrad, 8. marca. AA. Na podlagi čl. 17 za-kona o mernih, njihovi rabi v javnem prometu in nadzorstvu nad njimi je v sporazumu s finančnim ministrom predpisal minister za trgovino in indu-strijo inozemstva. Po tem postopku v meriti nadzorstvo nad merili in meritvenimi napravami, ki so uvažajo iz inozemstva v našo državo, osrednja upra-va za mere in drageocene kovine, njene postaje za preučevanje tokomerov in oddelki kontrole za mere pri sreskih načelnih. Ta postopek stopi v veljavo in dobi obvezo moč dva meseca po razglasitvi v Službenih novinah.

Belgrad, 8. marca. AA. Glede na vprašanje, ali se upokojenim nameščenem prometnih ustanov in članom njihovih rodbin smejo izdajati legitimacija za brezplačno in znano vožnjo v dobi med dvem upokojitve in dnevom, ko se jim začne izplačevati pokojnina, je izpolnijo vse ostale pogoje za preje-manje pokojnine, je prometno ministrstvo izdalo pojasnilo, da se omejenim uslužbencem smejo iz-dati legitimacije šele tedaj, ko izda glavna kontrola izvršilni odlok.

Dunaj, 8. marca. Z. Zdravstveno stanje dr. Seipla se je nekoliko zboljšalo, tako da bo lah-ko na nasvet zdravnikov odpoval na Sredozem-sko morje.

Trojen umor

Stockholm, 8. marca. Z. Snoči so našli mrtve-ga v njegovem stanovanju Hjalmar Sydova, člana švedskega parlamenta in bivšega predsednika de-lavske zveze obnem z obema služkinjama, ki ata bili pri njem zaposleni. Policija misli, da je ta strašni zločin izvršil kak norec.

NEUGIBAJKAJBOŠKUPILZAPISANKOSAMOSPISEKARLMAYAPIŠITAKOJCIRILOVITISKARNIVMARIBORUPOCENIK

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: »Jubilej«. Red E.
Opera: »Trije mušketirji«. Red A.
Delavska zbornica. IX. delavski večer »Zarje« in »Grafike«. Ob 20.
Kino Kodeljevo: Ob 8 zvočni film »Sin belih planin«.

Prosveta Trnovo: XIV. prosvetni večer v društveni dvorani, Karunova ul. 14. Predava g. pisatelj in župnik F. S. Finžgar: Naloge društva. Ob 8 uri.

Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marjin trg 5 in mr. Kuralt Gosposvetska cesta 10.

KDOR HOCE

poceni trpežno oblačilo, naj kupi pri trdku

I. MACEK-LJUBLJANA

ALEKSANDROVA CESTA 12

IX. delavski prosvetni večer »Zarje« se vrši drevi ob 20 v dvorani Delavske zbornice. Sodeluje delavska godba »Zarja«, orkester in pevski zbor »Grafike«, oktet »Ljubljanskega Zvona«, govorniki zbor, umetniška plesalka Katja Delakova, z malimi »jazzbandom« nastopita Zorko in Vojka Prelovec. Bitezniška poroča so avtomobilne humoristično storijo. Stane Likar bo predaval o racionalizaciji. Večer bo zelo lep. Vstopnine ni. Programi stanejo 2 Din.

Kidanje snega povzroča mestni občini letos ogromne stroške in bodo proračunska sredstva kmalu izčrpana. Poleg 200 domačih mestnih delavcev je tudi večeraj zadlo sno 150 brezposelnih delavcev. Poselniki zaslužijo dnevno 32 do 44 Din, kar se jim že pozna. Večeraj so tudi orali ceste in sicer v mestu, pa tudi na periferiji. Sneg pa je odvažalo še več vozov. Skupno je večeraj odvažalo sneg v Ljubljano 12 mestnih in 40 najetih voz. Večeraj je sijalo sonce, ki je že itak v vlažni sneg stalilo v nepopisno brozgo, tako da so bili večeraj pri nabiranju in malomarnosti pobijejo. Neizmerno reveži tisti, ki so imeli slabe čevlje.

Fantovski odsek Sentpeterskega prosvetnega društva ima drevi ob 8 sestanek, na katerem predava Rudolf Smersu o temi: »Obseg in pomen bolniškega ter neugodnega zavarovanja«. Prosim vse člane, da se tega sestanka vsi polnoštevilno udeležijo. — Jože.

Predavanje v Rokodelskem domu. Danes ne bo rednega tedenskega predavanja, ampak jutri v četrtek ob 8 zvečer. Predavatelj g. dr. Sink bo obravnaval splošne določbe novega obrtnega zakona. Ker mora obrtnik in rokodelci, bodisi mojster ali pomočnik, temeljito poznati določbe novega obrtnega zakona, vabimo vse, da se predavanja v četrtek v Rokodelskem domu zanesljivo udeležijo.

Predavanje v društvu »Pravnik«. V sredo dne 9. marca priredi društvo »Pravnik« točno ob 18 na sodišču soba št. 79 predavanje. Predava g. sodnik okrožnega sodišča dr. Stojan Bajič o kolektivni pogodbi po novem obrtnem zakonu. K številni udeležbi vabi odbor.

Za Vas!

imamo krasno izbiro češkega in angleškega blaga za oblake, plašče itd. Vaša korist je ogledati si našo veliko zalogo — naša dolžnost postreči Vas prijazno dobro in poceni

Špecialna trgovina sukna NOVAK-LJUBLJANA
Kongresni trg št. 15
(Nasproti nunske cerkve)

T. K. »Skala« obvešča svoje člane, da je umrl tov. Viktor Kveder. Pogreb bo v sredo dne 9. t. m., ob 14 iz Studentove ulice. Člani se zberejo ob 13.45 pred Vodnikovim spomenikom. Odbor.

O Zikovem kvartetu so vsi časopisi polni hvale. Tako na primer piše pariški Figaro: Izvrstni umetniki svoje instrumente obvladujejo tako, kakor znajo samo Čehi. Njihova igra je izrazita, do največjih potankostih niansirana in se odlikuje z naravnost poetičnim zvokom. Drug pariški list pa pravi: Redko kdaj srečamo skupino godalnih instrumentov, ki bi bila tako do popolnosti enotna in tako izvrstna v muzikalnem pojmovanju in čustvovanju, kakor je Praški kvartet. V Parizu je pustil vtise, katerih ne bomo nikdar pozabili. Drug časopis iz Lipskega pa pravi: Zika kvartet je prvovrstno združeno štirih izrazitih, temperamentnih umetnikov s krvjo pravih čistih muzikov. Praški kvartet — Zikov kvartet nastopi po presledku treh let v Ljubljani zopet v ponedeljek, dne 14. t. m., ob 20 v Filharmonični dvorani. Zaigral nam bo Mozartov, Martinov in Borovinov kvartet. Vstopnice v Matični knjigarni.

GOSPODJE!

Ako hočete imeti srajce in ostalo perilo lepo in trpežno, kupujte istega samo pri trdku P. I. GORICAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. Mi jamčimo za kompletne velikosti, prvovrstno kvaliteto v blagu kot izdelavi, ter smo kljub temu v cenah najnižji, ker nam to omogoča večletna lastna izdelava. 2886

Francoski inštitut v Ljubljani vabi na predavanje, ki bo v četrtek dne 10. marca ob 18 na univerzi. G. Lote, univerzitetni profesor iz Aix-a bo govoril o Napoleonu in romantizmu.

Padee na cesti. V sedanjem vremenu se redno dogajajo nesreče na cestah na ta način, da ljudje na spolzkih cestah padajo. Večeraj zjutraj je

z gorenjskim vlakom prišel v Ljubljano 66 letni Josip Zidar, občinski revež z Javornika pri Jesenicah. Starček je padel in dobil hude notranje poškodbe. S kolodvora ga je prepeljal v bolnišnico reševalni voz.

Nesreča v strojnih tovarnah. Večeraj zjutraj se je v Strojnih tovarnah in livarnah pripetila hujša nesreča. Stružnica je zagrabila 15 letnega strojarskega vajenca Bogomira Telatka iz Most, Koroskeva ulica 8, in mu izrgala mišičevje v levi roki in mu roko zmečkala. Reševalni avto je fanta prepeljal v bolnišnico.

Prijeta velikopotezna sleparja. Pred časom je neka ljubljanska tvrdka ovadila policijo Bosanca Rama Bešiča in še enega njegovega tovariša, da sta jo osleparila za znesek 17.000 Din, ker sta prevzela blago v komisijo, potem pa izginila z blagom in z denarjem. Enako ovadbo je prejela policija tudi od neke belgrajske tvrdke, katero sta oba sleparja ogoljufala na enak način za znesek 11.000 Din. Policija je na podlagi teh ovadb izdala za sleparjema tirnico. Sedaj pa je policija prejela iz Sarajeva obvestilo, da je policija aretirala tam Rama Bešiča in njegovega tovariša. Bešiča bodo eskortirali v Ljubljano, kjer ga bodo izročili sodišču.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

Drama.

Začetek ob 20.

Sreda, 9. marca: JUBILEJ. Red E
Četrtek, 10. marca: Zaprt.

Druga repriza Miloševićeve komedije iz belgrajskega življenja bo v sredo, dne 9. t. m. Komedija je izvrstno zrežirana, ravno tako tudi izvrstno podana ter je dosegla pri premijeri popoln uspeh. Pri predstavi v sredo je ista zasedba, kakor na premijeri. Predstava se vrši za red E.

Opozorjamo na sobotno dijaško predstavo. Vprizori se poslednjič v letošnji sezoni »Cvrček za petjo« po globoko znižanih cenah.

Opera.

Začetek ob 20

Sreda, 9. marca: TRIJE MUSKETIRJI. Izven.
Četrtek, 10. marca: TOSCA. Gostuje tenorist Josip Rijavec. Izven.
Petek, 11. febr.: Zaprt.

V sredo, dne 9. t. m. imajo abonenti reda A v operi predstavo »Treh mušketirjev« v običajni zasedbi.

Moste pri Ljubljani

Ob 25 letnem jubileju gosp. Franceta Poženela. V nedeljo 6. t. m. je proslavilo Prosvetno društvo v Mostah na skromen, toda tembolj prisrčen način. Jubilej 25 letnega oderskega dela poštvalnega režiserja gosp. Franceta Poženela. Vztrajnemu in tihiemu delavcu so se prišli pokloniti iz raznih krajev. V lepem govoru je gosp. Narte Velikonja orisal pot, po kateri je hodil jubilar ter mu v znak njegovih zaslug, ki si jih je pridobil na polju oderskega dela, izročil krasen venec. V imenu mošćanskega prosvetnega društva ga je pozdravil predsednik gosp. kaplan Oražem z željo k še nadaljnjim vztrajnosti in napredku. Gosp. Križarju je čestital v imenu mošćanskih mož, gosp. Logar pa v imenu mošćanskih fantov. Bivšega bojvnika je pozdravil predsednik g. Rozina, oderskega tovariša pa g. J. Novak. Zadnji je čestital jubilaru še domačini iz njegovega rojstnega kraja Dol. Logatca, kjer je kot dijak prvič nastopil na odru in vseljal seme na polju dramatike. Obdarjen z obilico cvetja in daril se je slavljence ganjen zahvalil vsem. Predvsem se je zahvalil svoji materi, ki je bila tudi navzoča. »Kar sem danes, se imam zahvaliti svoji materi, ki me je prva poslala na oder. Ne iz koristi, ne radi časti, temveč iz čiste ljubezni in idealizma sem se oklenil te panoge prosvetnega dela, ki mi je nad vse draga. Ne letam za visokimi cilji v višje sfere. Zadovoljim se z malim. Mali človek, preprost slovenski kmet mi je najbližji pri srcu.« — Sledila je nato krasna drama v štirih dejanjih »Zlatopoljčan« katero je spisal Charlotte Biersch. Prevedel jo je jubilar sam in bil tudi nosilec naslovne vloge. Drama je bila vzporedna prvič pred 60 leti v Berlinu. Njena vsebina je obče človeška zadeva in primerna vsem časom. V celoti je predstava ugodno vplivala na občinstvo, za kar se je tudi primerno oddolžilo z dolgotrajnim odobravanjem. — U. V.

Nizke cene! Priporočam svojo veliko zalogo

MOŠKIH KLOBUKOV

v vseh oblikah in barvah, od najcenejših do najboljših

S. TANKO

LJUBLJANA — STARI TRG 4

Novo mesto

Nov sneg, nova zima. Letos se vremenski preroki niso zmotili, ko so nam napovedovali vedno in vedno novo zimo in sneg. Snega in mraza je res vedno dovolj in kar nič noče odnehati. Pa je že posijalo toplo sonce, že se je po prisojnih krajih stopil sneg, že so vzklili zvončki in trobenčice, vse je že kar dišalo po pomlad, pa nas je zopet presenetil nov sneg, ki je prišel v gostih kosmihi padati v noči od sobote na nedeljo. Padal je v nedeljo ves dan, vso noč in še v ponedeljek. Zopet se šibijo drevesa pod težo snega in ako bo to zmrznilo, bomo imeli zopet najhujšo zimo. — Siromašni ljudje — in teh je tudi pri nas večina — ki nimajo kurjave, ter brezposelni, ki upajo na spomlad dobiti kakšno delo, gledajo s strahom novi sneg. Kmetje pa komaj čakajo, da bi zima prenehala, da bi šli zopet na polja, kjer jih čaka mnogo dela, ob enem pa se bojijo, da bi poginilo pod snegom vse žito. Pa tudi drugi, zlasti še bolniki, že komaj čakajo na tople toplega, pomladanskega vremena.

Schichtov

RADION pere sam

hitrejša in belejša
in preprosto kakor A-B-C

- Raztopi Radion v mrzli vodi.
- Kuhaj v raztopini perilo 20—30 minut.
- Izpiraj perilo najprej v gorki, potem v mrzli vodi.

JR 3/32

in... hitrejša

Celje

Prošnja usmiljenim srcem. Vojni invalid 100% z dodatkom, bivši trgovec, ki mu je bila ustavljena invalidnina brez njegove krivde, a je brez vsakega premoženja, ima pa troje malih otrok, ki jim ne more nuditi vsakdanje hrane in se zaradi tega obrača na javnost s prošnjo za pomoč v tej skrajni bedi. Darovi naj se pošljejo na njegov naslov: Ivanuša Ivan, Sv. Jurij pod Kumom, pošta Zagorje ob Savi.

Okoliški občinski odbor. V soboto 12. t. m. se bo vršila ob 7 zvečer v posvetovalnici občinske hiše na Bregu redna javna seja okoliškega občinskega odbora. Na dnevnem redu so poročila odsekov.

Smrtna kosa. V javni bolnišnici je umrla v ponedeljek 7. t. m. popoldne v starosti 12 let Danica Jurčeva, hčerka orožniškega narednika z Brega. St. 21. — Rajni blag spomin, žalujočim preostalim pa naše iskreno sožalje.

Nesreča pri telovadbi. V ponedeljek dne 7. t. m. popoldne je 10 letni učenec osnovne šole Stanko Koštomaj, sin kleparja pri Westenu, stanoval v Lastnem domu št. 8 pri telovadbi padel in si zlomil levo roko. Nahaja se v javni bolnišnici.

Delo je na razpolago pri borzi dela za 2 halpca in za 1 krojaškega vajenca. — Nadalje dobijo delo 4 kmečke deklet, 2 natakarici, 2 služkinji, 1 hotelska služkinja, 1 hotelska kuharica, 1 kuharica, 1 sobarica in 1 varuška. — Delovnih moči, ki iščejo dela, pa je pri isti borzi na razpolago vsega skupaj 1091 (74 več od prejšnjega tedna) in sicer 860 moških in 231 žensk.

Nekaj številk iz mestne klavnice. V mestni klavnici je bilo zaklanih v preteklem mesecu 5 konj, troje bikov, 60 volov, 29 krav, 18 telic, 97 telet in 207 svinj. Uvoženo v mesto in nadpregledano v klavnici je pa bilo 546 kg govedine, 2782 kg teletine, 44604 kg svinjine in 3536 kg sveže slanice.

Elektrifikacija Dobrove pri Celju. V občinski seji mestne občinske uprave v petek dne 4. t. m. je bila naknadno odobrena elektrifikacija Dobrove pri Celju. Elektrifikacija se je sicer že poprej izvršila — rentabilnost je zagotovljena — in je bila ta odobritev samo formalnega značaja. Priključenih je bilo doslej električnemu omrežju 36 hiš. Stroškov za elektrifikacijo je bilo 28.872 dinarjev, za instalacije pa je prejela mestna elektrarna 39.643 Din. Do popolne amortizacije plačujejo odjemalci toka v teh hišah, kakor vsi ostali odjemalci v okoliški občini 1 Din več za kilovatno uro od odjemalcev v mestu.

CELJSKO GLEDALIŠČE.

Petek, 11. marca ob 20: ZEMLJA SMEHLJAJA.
Gostovanje Narodnega gledališča v Mariboru.

Pluj

Informativno-propagandni odsek Zveze študentov Aleksandrove univerze v Ljubljani priredi ob priliki poučne ekskurzije Društva slušateljev ljubljanske juridične fakultete v Pluj dne 11. marca t. l. v zgornji dvorani Narodnega doma ob 20. uri predavanje: Univerza kralja Aleksandra I., njen razvoj in pomen. Predavanje bodo pojasnjevali skioptične slike. Vstopnine ni, prostovoljni prispevki v svrhu kritja stroškov.

Iz sodno-pisarniške službe. Premješena je k okrajnemu sodišču v Plaju uradnica Katarina Pavlič, nastavljenca doslej pri okrajnem sodišču v Kamniku. Iz Pluja pa je premješena k okrajnemu sodišču v Kamniku uradnica I. Kapušar.

Človekoljubno delo ptujskih samaritanov. V soboto, dne 5. t. m., se je vršil v gasilnem domu redni občni zbor ptujskih požarne bramb. Zborovanju je predsedoval načelnik Ivan Stendte. Iz obširnega letnega poročila je razvidno, kako požrtovalno in agilno se je udeleževala v preteklem letu požarna bramba in njej priključeni reševalni oddelci. V letu 1931. je bilo 290 vaj. 18 sej, 155 služb v gledališču. Pri požarih je bramba sodelo-

vala v 26 slučajih. Reševalni avto je stopil v 189 slučajih v akcijo. Društvo obstoja že 62 let; ustanovljeno je bilo leta 1870. Sedaj ima 55 izvršujočih, 279 podpornih in dva častna člana. Najstarejša člana Ivan Omulec in Konrad Nekola sta dobila za svoje zasluge čestne diplome. Reševalni oddelci obstoji iz šest-zdravnikov dr. Blankeja, upravitelja Damika, 5 žoferjev in 23 mož. Pridobil si je v mestu kakor tudi v širni okolici za svoje veliko človekoljubno delo nedeljeno priznanje. Točnani odbor, ki je bil izvoljen leta 1930 za tri leta, obdrži svojo funkcijo nadalje do konca letokega leta. Izvoljena sta bila le dva nova revizorja in sicer Pavel Pirich in Rudolf Breznik. Članstvo je izreklo odobro zaupnico in tej se pridružujemo tudi mi, ker poznamo naše vrle pežarnike in reševalce ter vemo, da izvršujejo svoj človekoljubni posel nesebično in z največjo požrtvovalnostjo!

Trbovlje

Zikoveci se na svoji poti po naši državi oglašijo tudi pri nas in priredijo svoj koncert v nedeljo 13. marca, ob 8 zvečer v Društvenem domu. Opozorjamo in vabimo tudi sosede na to izredno umetniško prireditev.

Ne izpuščaj, ampak ukraden je bil denar vodji bratovske skladnice, kakor smo v petek poročali. Denar z listnico mu je izmaknila iz povračila služkinja. Lahkomišno dekle je potem pri trgovcu Setincu nakupilo blaga za 2000 Din, kar je vzbudilo sum, ker ni znala dosti pojasniti, odkod da ima denar. Ko so zvedeli za stvar orožniki, jim je po dolgem zasliševanju tatvino priznala. Dobili so pri njej še okoli 2000 Din, njo so pa oddali v zapor.

Radeče

Sv. misijon smo imeli preteklet dni. Vodili so ga trije gg. jezuiti iz Ljubljane in je trajal osem dni. Cerkev je bila pri vseh govorih in službah božjih nabit polna, tudi spovednice so bile ves čas misijona močno oblegane. Pred sklepom se je vršila rimska procesija. Vsa okna mestnih hiš so bila razsvetljena, na trgu sta pa visela dva križa, polna električnih žarnic. Procesije se je udeležilo okrog 1500 oseb z gorečimi svečami v rokah, dokaz, da je naše ljudstvo še vedno globoko vero. Vsem, ki so pripomogli, da je av. misijon tako lepo uspel, iskrena zahvala, posebno še oo. jezuitom, ki so s svojimi globoko zasnovanimi, a poljudnimi govori pridobili srca vseh vernikov, g. Ravnikarju, ki je dal na razpolago električno razsvetlavo, pevovodji cerkvenega pevskega zbora g. učitelju Cuku, gđeni učiteljici Okornovi pa za požrtvovalni trud.

PREPROSTA BUDILKA. Mladinski list »Vrtec« ima v zadnji (7) številki natančen popis, kako naredite sami budilko na stensko uro. Treba ni drugega kakor dve deščici, nekaj žebelčkov in zice kolešček od sukanca in stare železne gumb. Otroci imajo neizmerno veliko veselja s to uro, posebno če jo sami naredijo, kar je čisto lahko. — »Vrtec« stane za vse leto Dini 15.— in se naroča pri upravi »Vrtca«, Ljubljana, Kolezijska ulica 1.

GG. KATEHETE opozarjamo, da prinaša mladinski list »Angelček« pregledne slike obreda sv. maše. Otroci se z malim trudom nauče sv. maše, če imajo pred seboj sliko, tekst, ki pojasnjuje sliko in molitvenik. Dosedaj je izšla prva slika »evangeliji«. V naslednjih številkah pridejo še slike »darovanje«, »povzdigovanje« in »sv. obhajilo«. »Angelček« naročite pri upravi »Vrtca«, Ljubljana, Kolezijska ulica 1. — Stane Din 5.— (10 števk).

Dnevna kronika

Kaj pravite?

Hvalevredno se mi zdi, kadarkoli se kdo spomni na svoje dolžnosti do soljudi. Četudi morda pozno, boljše ko prepozno ali pa nikoli. Tako sem rekel, ko sem v ponedeljek bral v »Jutru« članek o služkinjah. Ker nisem tujec v slovenskem Jeruzalemu, mi je bilo sicer znano, s kakšno eno in postrvovalnostjo so se katoliško usmerjeni socialni delavci zavzeli za organizacijo služkinj. Znano mi je bilo tudi, da so se ustanovila zavetišča za služkinje, da se ustanovila za nje poseben dom, da imajo posredovalnico za delo, da imajo kuhinjo za brezposelna dekleta itd. Vse to je bilo meni znano, znano tudi drugi slovenski ljudem. Skoda, da je napredna glava, ki se v »Jutru« podpisuje z L. M., vse to prespala in da je zaradi tega res — edini tujec v slovenskem Jeruzalemu, ki ne ve, kaj se dela in godi. Prav pa da se je sedaj tudi ta napredna glava zdramila in poklicala napredne kroge, naj tudi oni store svoje dolžnosti! Taki pozivi so doslej na oni strani prihajali le na gluha ušesa. Vzbudivši ko kvečemu le posmeh in roganje.

Ampak nekaj pa je v »Jutru« članke, kar ni tako kvečemu vredno. Napredna glava, podpisana z L. M., je ugotovila v članku, da morajo biti slovenske dekleta organizirana v »seobodni, ne versko vezani socialni organizaciji«, ter zavračajo organizacije, ki imajo »strogo versko-politično opredeljena vodstva«. Take organizacije L. M. odklanja zato, »ker so zahtevale dušo zase«. To je jasno izraženo. Jasnost ljubim in mi je všeč. Zato naj mi napredna glava L. M. ne zamere, če zaradi še večje jasnosti misel izpeljem do konca. Katoliškemu človeku je za njegov končni cilj glavno — duša. Naprednim seobodomislcem, ki koreninijo v materializmu, pa je pri človeku glavno — telo. V tem je brezdanja razlika med katoličani in napredno gospodo, kolikor je ta sredi o svojih nazorih res dosledna. Zato je za me stvar, krutko izražena taka:

Napredna glava kliče slovenskim služkinjam: »Ne prodajte duš vsemim organizacijam! Katoličani pa kličejo slovenskim: »Ne prodajte materialistom svojih teles, da ne pogubite svojih duš!« Služkinja, ki se »izogiblje duševnemu in miselnemu vplivu« katoliškega in njegovih zapovedi, bo prej ali slej tista žrtev, ki jo bo »svoezeleni policijski avto« vozil kol žrtev bednega upa in obupa med zaporom in bolnišnico. Služkinja, ki se bo izognila vplivu svoje katoliške vere, bo kaj kmalu plen zmaterializiranih gospodarjev in njihovih propalih sinov.

Ali napredni glavi L. M. ni neznana tista zgodba, ki je bila menda lani pisana v beograjskih listih, da je takle beograjski naprednjak, mož brez verskih in moralnih predsodkov, jeeno rekel, da bo naročil za svojega še mladoletnega sina — slovenske služkinjo? Zna, da takih očetov in takih sinov tudi na Slovenskem ne manjka! In žrtev teh so služkinje, ki so se »izognile duševnemu vplivu« katoliške, katerega tudi L. M. preganja.

Če hoče napredna glava L. M. obarocati služkinje, da ne bodo prodajale ne svojih duš ne svojih teles, naj duhovno in moralno reformira meščansko družbo. Če bo to res izvršila, potem morda ne bo več odklanjala »versko ezelenih organizacij«. Te so namreč edini jez proti podednji nemorale. Kadarkoli bodo vsa dekleta pod duševnim in miselnim vplivom katoliške morale in tudi vsi očetje in njihovi sinovi, bo policijski avto ostal brezposeln. To bo morda boljše tudi za L. M., najsi je ženska ali moški!

Koledar

Sreda, 9. marca: Franciska Rimini, vdova; Gregorij Velj. (Budisli), škof.

Novi grobovi

† V St. Petru pri Mariboru je umrla ga. Helena Klotjčar, soproga splošno priljubljene gostilničarje g. Martina Klotjčarja v Trbovi. Rajna je bila blaga žena, prijazna do vsakega. Zlasti je bila dobrsotna do revežev. Zapuščila dva neposredna otroka ter moža. Dolga vrsta znancev in prijateljev blage pokojnice jo je spremlila na poslednji poti. Pevski zbor iz St. Petra je zapel dve žalostinki. Ob odprtem grobu se je od rajne poslovil g. župnik Tkavc. Blagi pokojnici svetila večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

† V Ljubljani je umrla gospa Ivanka Pelan, soproga ravn. Okr. bol. blag. v pok. Pogreb bo danes ob pol 4 pop. Blag ji spomin! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Finančni direktor dr. Povalec Josip do 22. t. m. ne bo sprejemal strank, ker je kot predsednik rednomojskega odbora zaposlen v Mariboru. — Zastopa ga pomočnik g. Spindler Martin.

Ostale vesti

— Ribniška deputacija pri banu. Danes se je mudila v Ljubljani večja deputacija ribniških rešetarjev zaradi tega, ker nekateri rešetarji ne dobivajo od okr. glavarstva v Kočevju obrtnih dovoljenj, drugi pa ne potnih listov, da bi šli krošnjari v Avstrijo, kamor nekateri hodijo že 50 do 60 let. Deputacija se je oglasila tudi pri Del. zbornici, kakor tudi pri zbornici za TOL. Nazadnje se je del deputacije oglašil tudi pri banu.

— Izjava. Z ozirom na »sumnjaj g. ljubitelja glasbe v »Slov. Narod« dne 3. marca izjavljam, da nisem glasbeni kritik »Slovenec« in tudi nisem pisal omenjene kritike o Osterčevih skladbah, s čimer pa nočem reči, da je ne odobravam. — Prof. M. Bajuk.

— Zopet se obračamo na dobra srca s tole prošnjo: Katere družine bi bile pripravljene nuditi potrebnim akademikom, enemu ali več, zajtrk, kosilo ali večerjo. Tudi obleke, perilo ali obutev bi nam bila dobrodošla. — Prav tako vam preskrbimo dobre inštruktorje. Vse cenjene ponudbe naslovite na Vincencijevo konferenco za akademike, Ljubljana, Akad. dom Sv. Cirila, Streliška ul. 12 (pri vratarju). — Za vse dobrotnike podpisane konference se bo redno vsak teden v petek v Akad. domu Sv. Cirila v kapeli brala sv. maša. — Vincencijeva konferenca za akademike.

— Velikonočni izlet s parobrodom »Prestolna« lednik Peterje priredi »Jadranska plovidba« v času od 26. do 30. marca t. l. po sledečem voznom redu: v soboto 26. marca odhod iz Sušaka ob 23, v nedeljo 27. marca prihod v Split ob 10, odhod iz Splita ob 24, v ponedeljek 28. marca prihod v Dubrovnik ob 8, v torek 29. marca odhod iz Dubrovnika ob 6, prihod v Kotor ob 9, odhod ob 15, v sredo 30. marca prihod na Sušak ob 13. Cena tega potovanja je 1000 Din za osebo. V tej ceni je všteta vožnja po morju, prehrana in prenočišče na parniku za časa celega potovanja. Razlike v razredu ni. Prijave sprejema Putnik v Ljubljani do 22. marca.

— Krekova kočna na Ratitovu bo odprta in oskrbovana nepretrgoma v času od 16. marca do 6. aprila t. l. Od 6. aprila dalje bo pa kočna odprta in oskrbovana le ob sobotah popoldne in nedeljah. Planincem, zlasti smučarjem se poset kočne na Ratitovu najtopleje priporoča.

— Trimesečni kuharski tečaj in tečaj za serviranje se prične na dr. Krekovi meščansko-gospodinski šoli v Zgornji Šiški pri Ljubljani 1. aprila. Traja tri mesece. Pouk se vrši dvakrat na teden (ponedeljek in sredo) od 1/8 do 1/7 zvečer. Vsak četrtek popoldne bo pa od 7. aprila dalje poseben tečaj za izredne kuhinjske izdelke, za vse one, katere so v navadni meščanski kuhinji že izvežbane. Pri glasili se je do konca meseca marca. Natančnejša pojasnila pri upravitelstvu šole. — Tramvaj: Pošta — St. Vid, postaja: Mitnica Šiška.

— Sava narašča. Iz nove Gradliške poročajo z dne 7. marca: Ker je predvčeršnjim nastalo južno vreme, ponoči pa je začelo deževati, je uprava pontonskega mosta na Savi med Staro in Bosansko Gradsko razstavila most, da ga obvaruje pred ledom. Promet čez Savo je bil prekinjen samo en dan, ker se je led otajal in ga je Sava odnesla naprej. Most so včeraj zopet sklenili in v promet se zopet redno vrši. Sava še ni prestopila svojih bregov, čeprav se je zadnja dva dni stajalo obilo snega. Polagoma pa neprestano narašča. Nevarnost povodnji bo nastala še le takrat, če bodo zaradi talečnega snega narašale vode v Sloveniji in Boeni. Zdi se pa, da bo zima še trajala, zakaj danes zopet tako gosto sneži, kakor da bi bili sredi zime, ne pa ob pričetku pomladi.

— Pri ljudeh z urednim delovanjem srca povzroči kozarec naravnega »Franz-Josefa« grenčice, zavžite zjutraj na tešče, zelo lahko odvajanje brez vsakega napora. Specialisti za srčne bolezni so dopeli do preprečanja, da učinkuje zanesljivo in brez vsakih težav »Franz-Josef« voda celo pri zelo težki napaki zaklopnice. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

— Pri peči se je začela. V Kaštelu Sučurcu pri Splitu se je grela pri vroči peči 70 letna starica Luca Grubič. Zaradi prehude vročine se ji je vnela obleka. Žena je začela klicati na pomoč in tekati po sobi, kar je plamen še bolj razveljal. Na pomoč ji je prihitel neki orožnik. Občinski zdravnik je storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da bi pomagal starici, pa je bila vsa pomoč zaman. Uboga žena je čez dva dni v hudih bolečinah izdihnila.

— Nad 500 kokoši pokrađenih. V Zagrebu je policija prejela družbo štirih zlikovcev, ki so priznali, da so izvršili nad 30 vlovov v razne kurčke. Odneli so nad 500 kokoši v vrednosti 10.000 Din. Samo posestniku Mačkoviču so ukradli okrog 300 kokoši plemenite pasme, vredne pet do šest tisoč dinarjev.

Če primanjka včasih hrane pri kosilu ali večerji, ga ni boljše nadomestila, kakor je »Sadvita« sadje v čokoladi. »Sadvita« je tečna, okusna, osvežujoča in nasitna. Vrečica 5 Din.

— Usoden padec z lestve. Huda nesreča se je pripetila te dni v Brslju pri Ptuiju. Nezgodijo je povzročil dehor, ki je hodil v kurnik krast kokošja jajca iz gnezda. Da bi zvitega roparja ugonobila, mu je delavka Neža Laura nastavila past ter hodila vsak dan gledat, če se je zival uela. Tako je tudi te dni šla pogledat k pasti ter se je povzpela po kake tri metre visoki lestvi na kurnik, kjer so gnezda. Pri tem pa je lestva zdrslila in reva je strmoglavila navzdol ter obležala v mlaki krvi nezvestava. Ležala je tako v nezavesti celo popoldne do večera, dokler je ni našel mož, ki se je vrnil zvečer z dela domov. Bila je že skoro zmrznjena in le sreča je bila, da jo je mož odkril v skritem kotu, drugače bi bila v mrzli noči zmrznila. Nemudoma so jo spravili v bolnišnico, kjer so ugotovili zelo hude notranje poškodbe: med drugim ji je počila tudi zatilnična kost. Nesreča je še tem huja, ker ima komaj 6 tednov staro dekle, katero so morali oddati v bolnišnico k poškodovani materi, ker ga nima kdo hraniti.

— Prepovedan inozemski tisk. Z odlokom ministrstva za notranje posle je prepovedano uvažati v našo državo in razširjati v njej liste »Rudy Večernike«, »Dolneca Rovnost«, »Ruda Zora«, »Dolneci Denike«, »Slovačica«, »Leva Fronta«, »Dave«, »Vorwärts« in »Internationale«, ki izhajajo na češkoslovanskem.

— Zaprtje. Po izjavah vseučiliških klinik se odlikuje naravna »Franz-Josef« grenčica po zanesljivem učinku ob zelo prijetni porabi.

— Pri zagatjenosti se daje prednost pitnim kuram, ker so enostavne in prijetne. One z dietetiko-mom »Planinka«-čaj Bahovec, izdelanim iz zdravilnih zelišč, so vedno zanesljive. Omot 20 Din v lekarnah.

— Gospodinj in gospodarje opozarjamo na I. Majdžeto knjigo: Nasveti za hišo in dom. Brez te izvrstne knjige naj ne bo nobena slovenska hiša. V njej najdeš vse nasvete in navodila, ki jih rabiš pri gospodinjstvu in hiši, z gospodarstvom na polju, z vinogradništvom, živinorejo, čebelarstvom itd. Nudi veliko receptov za dobra jedila in razpravlja o domačem zdravljenu in negi telesa. Cena vezanemu izvodu 30 Din, broš. 20 Din. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Trgovci, trgovski sodelavci in uradniki! Tretja številka »Detaljista« prinaša zopet obilo zanimivosti. Priporočamo list kar najtopleje vsem speceristom, manufakturistom, trgovcem s čevlji, obleko, klobuki, sploh vsem, ki se bavijo z nabavo trgovino, a tudi njihovim sodelavcem. Vsi ga bodo z zanimanjem brali, ker dandanes napreduje le oni, ki čita strokovne liste in knjige in kateri zna nauke porabiti. Letna naročnina 30 Din. Naslov: Uprava »Detaljista«, Ljubljana.

Naše dijaštvo

Versko prosvetni teden za akademike se je že začel. Vse akademike še posebej opozarjamo na referat g. prelata dr. Franca Grivca, ki predava o temi: »Pij XI. in Vzhod; Cerkev in narodnost«. Ker je stvar zelo aktualna, vabimo vse akademike, člane kat. akad. društev, da se tega predavanja udeležijo v čim večjem številu. Predavanje se vrši nocoj ob osmih v dvorani Akademikovega doma na Miklošičevi cesti 5.

Vse one tovariše, ki se mislijo udeležiti duhovnih vaj, ki se vrše pred veliko nočjo od 19. do 22. marca, še sedaj opozarjamo in prosimo, da se čim prej prijavijo pri vodstvu doma duhovnih vaj (Zrinjska cesta 9) ali pri g. dekanu teol. fakultete g. dr. Lambertu Ehrlichu. — Akademika zveza.

FOTOAPARATE

svetovnih trdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd. ima vedno v zalogi

Fotoodd. Jugoslovanske hnjigarne

o Ljubljani

Zahtevajte cenik!

Maribor

Občni zbor Prometne zveze

Maribor, 8. marca.

Preteklo nedeljo se je zbralo mariborsko prometno delavstvo in nameščenci, ki so vključeni v Prometni zvezi k rednemu letnemu običnemu zboru, ki se je vršil dopoldne v dvorani Jugoslovanske strokovne zveze v Sodni ulici. Obisk običnega zbora je bil nad vse zadovoljiv ter je pokazal, da je stanovska zavest članov visoko razvita ter se zavedajo važnosti strunne svoje organizacije posebno v teh časih, ki preti opasnost, da bo ogržena v svojem obstoju. Zborovanje je otvoril in vodil tov. r. Würzinger. Udeležili so se pa zborovanja tudi zastopniki ljubljanske centrale in sicer predsednik Vajda, podpredsednik Mašič in tajnik Cimperman. Mariborsko ekspozituro JSZ je zastopal Korce. Udeležba ljubljanskega vodstva Prometne zveze je še poudarila važnost običnega zbora ter podala zborovanju še pomembnejši značaj.

Proslava sv. Tomaža Akvinca na mariborskem bogoslovnem učilišču. V ponedeljek je priredilo mariborsko bogoslovno učilišče proslavo sv. Tomaža Akvinskoga. Dopoldne je daroval prodi- rektor učilišča, pomožni škof dr. Ivan Tomžič ob 8. uri pontifikalno sv. mašo, zvečer pa se je vršila v bogoslovni avli znanstvena akademija. Na sprednjo steno bili dve predavanji, ki sta prikazali tega velikega misleca v raznih smereh vsestranske in ogromne obsežnosti njegovega duha ter dokumentirali pomen, ki ga ima delo tega velikega za razvoj celokupne človeške miselnosti. Bogoslovce Ivan Camplin je govoril o pojmu »stvarjenja« pri Aristotelu in pri Akvincu; vživiljaje se v dobo obeh največjih mislecev je poudaril globoko razliko, ki loči Akvinca v dometju tega vedno privlačnega razglabljanja od domnevanj starogrškega modrijana. — Zanimivo in sodobno snov je podal bogoslovec Ivan Bombek, ki je predaval »o lastninskem pravu in lastnini po sv. Tomažu Akvinskem«. — Odmore je izpolnilo petje pevskega zbora bogoslovcov. Akademija je bila dobro obiskana ter jo je posetili tudi prevzvišeni vladika dr. Karlin v spremstvu članov kapitlja.

Upravičeno priznanje. Zadnji občni zbor mariborskega kolestarskega društva »Edelweiss« se je vršil v znamenju priznanja velikega dela društvenega predsednika, restavraterja Andreja Ha-bwidla, ki predseduje društvu že dolgo let ter je slavil letos 20 letnico aktivnega članstva in dela v društvu. Člani so izročili predsedniku lepo častno darilo v priznanje njegovih zaslug. G. Habwidl si je pridobil mnogo zaslug za splošni razvoj kolestarskega sporta v Mariboru.

Magistratni nameščenci so se zbrali v ponedeljek popoldne k rednemu letnemu običnemu zboru v magistratni posvetovalnici. Udležba je bila skoro polnoštevna. Zborovanje je poteklo pod vodstvom predsednika, nadsvetnika inž. Cerneta povsem stvarno v razpravljanju raznih stanovskih zadev in vprašanj. Pri volitvah je bil izvoljen dosednji odbor in sicer predsednik inž. Černe, podpredsednik svetnik Rodošek, tajnik Brandner in blagajnik Šnuderl.

Proslava šola Dobrile. Maribor bo proslavil na skromen način spomin proučitelja tužne Istre v četrtek, dne 10. marca s predavanjem, katerega priredi društvo »Nanos« Predavanje, katerega bo imel beguncem znani župnik g. Jakob Soklič, se vrši ob 20 v mali dvorani Narodnega doma. Vstop brezplačen.

V evetu let je pokosila smrt Matildo Veršovškovo, hčerko hišnega poselnika iz Stritarjeve ulice. Pogreb blage pokojnice se vrši dnevno popoldne iz mrlišnice na magdalensko pokopališče. Zalujočim naše iskreno sožalje.

Kmetijska ekspertna združba. Komisar za druge dr. Vrečar nam sporoča, da se začasno etranke osebo ne sprejemajo. Če ima kdo kake zahteve (odškodninske itd.), naj se pisмено obrne na komisarja in naj stavi svoje zahteve in sicer na na-

Sport

VISOKOALPSKI SMUKSI TECAJ NA PEČI

Mariborski smučarski klub, ki je letos izvedel maratonski smučski tek na 50 km, po čem tega prireditelji tudi leto število tečajev za začetnike, je se naj razpisal visokoalpski tečaj. Smučarje začelneke, kakor tudi že izvežbane, bo vpeljal v umetno št. smučanja v Alpah znani učitelj Vilko Forstneri. Tečaj se bo vršil po svetu med Pece, Kordežovo glavo (2124 m), Uletovo koč (1653 m) in Rško goro do polovice pata (1116 m). S Pece je krasen razgled po Korčinskem, Stajerskem, Savinjskih Alpah, proti jugu na Julijske Alpe, proti severu pa na Pohorje, Urško goro.

Sedaj na spomlad, ko v dolinah ni več prvega snega za smučanje, prične le pravo smučarsko življenje. Planine, ki so poleti krasne, so v sne ni odeli še lepše. Zadnji sneg, ki nam je v dolini napravljal brozgo, radi katere se vsi pritožujejo, je pravil naše planine še lepše. V letošnji zimski visoki v hribih ni bilo dosti snega, ker je zametel nov sneg ga je sedaj dosti tudi v planinah. Kdor želi uživati božjo naravo v vsej njeni krasoti, ta naj pohiti sedaj spomladi v planine! Tako prili o nuli sedaj smučarski klub Maribor, ki je razpisal visokoalpski tečaj v delu Alp, ki so lahko desopne. Dostop je iz Maribora do železniške postaje r va je, odkoder je avtobusna zveza do Mežice. Od nje do jugoslovansko-avstrijski meji čez Riško goro mimo Tomažev koč do Uletove koč. Vse skupaj 30 ure nenaporne hoje. Tečajniki o ideje iz Maribora 23. marca z vlaki ob 5.40, 13.18 in 15.40. V Meži pričakujejo udeležnike tečaja posebni vodniki.

Tečaj bo trajal pet dni ter stane skupno 300 Din. Vpoštevana je prijavnina, ušnina, prenočišče in prvovisnina hrana. Uletova koč je rezervirana za tečajnike. Ni pa predpogoj, da se prijavijo za vse pet dni. Sprejemale se bodo prijave tudi za en ali dva dni. Za te pa stane prijavnina 10 Din, prenočišče pa 10 Din. Prijave za tečaj sprejema: Mariborski smučarski klub, Maribor, Jurčič va ul. 8, urarna Stojec. Ravnotam dobe oni, ki se zanimajo za ta tečaj, vse informacije. Kdor se za tečaj prijavl, mora vnaprej plačati prijavnino. Ako se prijavijo pravočasno odpove, se povrne po obitku pri-služniških stroškov znecek. V nasprotnem pa se obdrži 100 Din, češljo pa se vrne. Kot zaključek tečaja priredi Mariborski smučarski klub svojo prvo tekmo v smuku z vrha Pece 2124 m do Uletove koč 1653 m.

Kdor hoče prebiti par dni v Karavankah in se naučiti pomladnega solnca, ta naj se prijavi v tečaj. Gotovo mu ne bo žal, kajti prireditelji bodo poskrbeli, da bodo vsi zadovoljni.

JAPONSKA: JUGOSLAVIJA?

Pred časom smo objavili, da je žreb za Davisov pokal določil našim igralcem za nasprotnika Dance. Kdor zmaga v tej tekmi, igra v drugi rundi

Poročila društvenih funkcionarjev so dokazovala veliko in pomembno delo, katerega vrši Prometna zveza v interesu svojega članstva. Poročila so bila sprejeta z odobravanjem in odbor je prejel absolutno. Pri volitvah je bila dosedanjemu vodstvu izrečena zaupnica s ponovno izvolitvijo. Odbor je bil samo izpolnjen z novim podpredsednikom tov. Mesaričem.

Po volitvah je poročal podpredsednik centrale Mašič o raznih perečih sodobnih vprašanjih. Govoril je tudi o nameravani ukinitvi organizacije ter o nameri, da se vse stanovske železničarske organizacije združijo pod enotnim vodstvom ene doslej posluječe organizacije. Zborovalci so se izrekli proti tej nameri, ker je očitno, da je dosedanji sistem pristvovalne izbire stanovskih organizacij primernejši ter je podana tudi večja možnost koristnejšega zastopstva stanovskih vprašanj.

slov: Kmetijska ekspertna združba; posmrtnišk oddelci v likvidaciji, Maribor.

Glasbeno društvo drž. klasično gimnazije priredi v nedeljo dne 13. t. m. ob 15 uri v prostorih »Slovenskega doma« v St. Ilju koncert, kjer bo nastopil moški in mešani zbor in orkester glasbenega društva.

Sahovsko simultanko priredi šah, mojster Lilienthal v sredo 9. t. m. zvečer ob 8 v kavarni Jadran, kjer bo igral poljubno število iger, na željo tudi slepo igrane partije. Vsi prijatelji šaha so vabljeni, da se igre udeležijo. Šah. igre je prinesli s seboj. Vstop je prost, igralci pa plačajo le zmeren honorar. Kibici dobrodošli.

Mariborska kongregacija. Drevi ob 20 cerkveni sestanki. Sodali!

SSK Maraton. Plavalna sekcija: danes trening za dame. Udeležba vseh članice obvezna.

Ljudske univerze. V petek 11. marca bo francosko predavanje pisatelja Rene Gourdiera o »Madame Pompadour«.

Komisijoneli ogled palače OUZD pred vselitvijo vseh oddelkov mariborske ekspoziture se je vršil pretekli ponedeljek. Navzoča sta bila pri ogledu gradbeni referent SUZOR iz Zagreba Batotović in podravnatelj OUZD dr. Kuhelj iz Ljubljane. Končna kolavdacija poslopja se bo izvršila kasneje. Mariborska ekspozitura bo v novih prostorih zavrakrat delovala le v dosedanjem obsegu ter se bo poslovanje v ambulatorijih dopolnjevalo postopoma. Tudi kopališče bo dogotovljeno in otvorenje šele kasneje.

Samopomoč državnih nameščenecv in upokojencev. V ponedeljek zvečer se je vršil v dvorani nabavljalne zadruge na Rotovškem trgu občni zbor Samopomoči drž. nameščenecv in upokojencev. Poleg običajnih poročil o delovanju v pretekli poslovni dobi je bilo tudi govora o likvidaciji organizacije. O stvari bomo še poročali.

Poceni meso. Danes se bo prodajalo od 8 dalje na stojnici za oporečeno meso pri mestni klavnic 450 kg govedine in 100 kg teletine po 5 Din in sicer na osebo do 2 kg.

Po sili je hotel v Dravo. V noči na torek se je odigral na Dravskem mostu razburljiv dogodek. Čevljarkega pomočnika S., ki se je vračal malo v rožicah preko mostu v družbi dveh tovarišev, je ravno sredi mosta prišlo čudno poželenje po dravski kopelji in nenadoma se je zaviltel preko ograje, da skoči v globino. Oba tovariša sta ga še pravočasno pograbilata ter ga skušala odtrgati od ograje, za katero se je krčevito oprijemal. Ker sta bila preslaba, je prišel na pomoč še stražnik, ki ga je spravil domov, da se sprespi.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Sreda, 9. marca: Zaprtlo.
Četrtek, 10. marca ob 20: RADIKALNA KURA.
Znižane cene. Gostovanje gosp. J. Daneša, člana ljubljanske drame. Ab. D.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 9. marca: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13. Cas. plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Dr. Reya: Zvezdoslovje v vsakdanjem življenju. — 19. Dr. N. Preobrazinski: Auščina. — 19.30 Literarna ura: Joža Likovič čita svoje črtice. — 20. Koncert pevskega zbora podr. Fejtalnega Saveza v Mariboru (vodja zbora: prof. Viktor Schweiger): Preds. prof. Josip Potokar: Uvodna beseda. — 21.30 Plošče. — 22. Cas. poročila.

Četrtek, 10. marca: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Cas. plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Ing. Iah: Poljedelstvo. — 19.00 Dr. A. Bajec: Italijanska. — 19.30 Dr. M. Rupel: Srbohrvaščina. — 20.00 Pero Horn: Iz vzgojeslovja. — 20.30 Prenos iz Budimpešte (Večer je v aranžmaju tvrdke Tungsram). — 22.30 Cas. poročila.

Drugi programi

Četrtek, 10. marca:

Belgrad: 12.05 Radio orkester — 20.30 Vokalni koncert — 21.00 Pester program — 21.05 Radio orkester. — Zagreb: 12.30 Plošče — 20.00 Prenos »Tungsram koncerta« iz Budimpešte. — Budapest: 12.05 Ciganska glasba — 16.00 Mladinska ura — 17.30 Arje — 19.20 Večerni koncerti — 20.15 »Tungsram-koncerte, ciganska glasba. — Dunaj: 11.30 Opoldanski koncert — 20.30 Budapest — 22.35 Plesna glasba. — Rim: 17.45 Orkestralni koncert — 20.15 Simfonični koncert. — Milan: 19.05 Večerni koncert — 20.20 Labka glasba — 21.00 Operni prenos. — Stuttgart: 20.45 Zabavna glasba — 21.40 Glasbeni kuriozitetni kabinet. — Berlin: 19.30 »Faust«, Goethe. — Toulouse: 20.00 Večerni koncert — 21.15 Koncert vojaške godbe — 23.00 Pestra glasba. — Langenberg: 20.00 Koncert vojaške godbe — 23.00 Pestra glasba. — Langenberg: 20.00 Koncert mladinskega zbora — 21.00 Koncert radio orkestra. — Mor. Ostrava: 20.20 Orkestralni koncert — 22.20 Večerni koncert. — Praga: 19.50 Violinski koncert — 20.15 Radio gledališče — 21.00 Orkestralni koncerti — 22.20 Moravska Ostrava. — Trst: 19.05 Radio kvintet — 20.20 Večerni koncert — 21.00 Operni prenos.